

Fem Dage i Morten og Lenes Liv

En Projekt Særimner novelle af Peter Fallesen

Foromtale

Det er ikke noget de taler om. Trip-trap-stolen står der bare. Tom aften efter aften. Stjålne blikke sendes mod bordenden når aftensmaden indtages i tavshed. Blød jazz lyder fra anlægget. Døren til barneværelset er lukket. Barnetegninger klistret fast til den med kluntede stykker tape. Tegningerne tales der heller ikke om. Faktisk taler Morten og Lene ikke så meget sammen længere.

"Fem dage i Morten og Lenes liv" handler om tab, sorg og de ting, man ikke taler om. De ting, der simpelthen gør for ondt. Som spiller vil man spiller Morten, Lene, Den Der Ikke Længere Er Der, og Tabet. Scenariet fokuserer på at lade det usagte forblive usagt, og lader størstedelen af fortællingen udspille sig i de enkelte spilleres egne hoveder.

Om scenariet

Fem dage i Morten og Lenes liv handler om tab og om de ting, der bebor det tavse rum mellem mennesker. Lene og Morten har mistet deres barn, og spillerne følger dem igennem deres sorgarbejde hvor Lene og Morten, på deres egen akavede måde, lærer at tale med hinanden igen. Fortællingen er struktureret henover de fem stadier for sorgarbejde: benægtelse, vrede, forhandling, depression og accept. Hvert stadie udgør den bagvedliggende stemning for en scene i scenariet. På trods af scenariet dystre tema er *Fem dage i Morten og Lenes liv* også en fortælling om at brænde sig igennem sorgen rejse sig fra asken. Rollerne består af Morten og Lene, som er scenariets hovedpersoner, samt Tabet og Den der ikke er der mere. De to sidste roller er metaroller, som understreger det, Morten og Lene har mistet.

Det er ikke klart hvem barnet var, og heller ikke klart hvorfor han eller hun ikke er der mere. Barnet kan være dødt, blevet fjernet, eller har måske været et plejebarn, som er blevet hjemført eller rykket videre i systemet. Scenariet handler ikke om hvad der skete, eller hvem der bærer skylden. Som mennesker husker vi ting forskelligt. En hver der har oplevet et par vidneafhøringen i retten eller interviewet flere mennesker om det samme har oplevet dette. Det er denne individuelle oplevelser, jeg gerne vil booste i scenariet. Scenariet handler om at komme igennem sin personlige sorg og samle sig på ny. Derfor har scenariet også to klare grundpræmisser: Man taler ikke om barnet og ingen

kan få den endelige skyld for hvad end der skete. Det er op til spillerne selv at danne en fortælling om hvad der er sket i deres egne hoveder.

Spillestil

Fem dage i Morten og Lenes liv er et låst og instruktionstungt scenarie. Den centrale fortælling foregår i spillernes egne hoveder og bliver ikke sagt højt – alt andet er blot facilitering. Det betyder at scener, fortællingens forløb og rollernes motivation i scenerne i høj grad er givet på forhold. Spillerne har selvfølgelig mulighed for at udfylde hver scene på deres egen måde, men det påvirker ikke den udspillede fortælling, kun hvordan de selv oplever de dele af scenariet, der netop ikke blive spillet ud. Derfor skal du som spilleleder sætte scenariets seks scener skarpt, og ikke være bleg for at give spillerne meget præcise instrukser om hvad de skal sige eller gøre hvornår. De enkelte instrukser er uddybet under beskrivelsen af hver scene længere nede i teksten, men du bør tage instruktørhatten på fra starten af og ikke være bleg for at hviske spillerne instrukser under de enkelte scener.

Roller og metaroller

Scenariet rummer fire roller: Morten, Lene, Tabet og Den Der Ikke Er Der Mere. Hvor Morten og Lene er fortællingens hovedpersoner og de to andre roller fungerer som kommentatorer og dommere over Morten og Lene. Tabet

og Den Der... står udenfor fiktionen (forstået som at Morten og Lene ikke kan se dem) men kan sagtens tale til Morten og Lene (som godt nok ikke kan høre dem, men det kan spillerne, der spiller Morten og Lene), sidde på køkkenbordet og se på, begynde at græde under et skænderi, m.v. Ingen af rollerne har beskrivelser.

Fysisk spil Det to metaroller kan også bruge forskellige fysiske virkemidler - fx kan Tabet stille sig bag Morten eller Lene og lægge sin kropsvægt på deres skuldre, Den Der... kan sætte sig for foden af en af dem og stirre op, et cetera. Fysisk kontakt (forstået som at sidde op af en anden spiller, hænge på skuldrene af vedkommende, skubbe mere eller mindre blidt, etc.) må meget gerne anvendes indenfor hvad spillerne finder acceptabelt. Lad eventuelt alle spillere lægge deres kropsvægt på hinandens skuldre inden spilstart, så den fysiske barrierer er overkommet inden scenariet går i gang.

Scenesætning, klipning og coaching

Alle elementer af scenariet er fuldt åbne for spillerne. I hver scene har alle roller et mission, et motiv eller en følelse, som spillerne briefes på inden scenen startes. I nogle scener er det op til spillerne selv at klippe, i andre op til dig som spilleder. Det angives under de individuelle scener. Når det er din rolle at klippe, så klip når spillerne begynder at gentage sig selv eller alle har fuldført deres mission.

Klipning Fem dage i Morten og Lenes Liv er et novellescenarie, og for min skyld må det gerne køres på langt under de to timer sat af til det. Jeg ser hellere du køre korte intense scener, end scener, hvor der kommer mere dybde på spillet men hvor gassen også langsomt løber af ballonen. Den bedste tommelfingerregel jeg kan give, er tyvstjålet fra Jason Morningstar:

Man skal klippe en scene når det fiktive udfald af scenen ligger fast.

Det vil sige, klip når det er tydeligt hvordan scenen vil ende (fx hvem der vil ende med at vinde et skænderi), selvom scenen ikke er nået dertil endnu. Det giver også spillerne mulighed for at huske hændelser forskelligt - hvilket er en central del af dette scenarie.

Hver scenebeskrivelse indledes med et lille stykke stemningstekst. Du skal som spilleder bruge teksten til at sætte hver scene efter spillerne er blevet briefet på scenens form og indhold. Om du vil læse teksten højt eller improvisere henover den, er op til dig. Teksten bruges til at afspejle sorgtemaet for den enkelte scene. I tilfælde af du vælger at læse teksten højt, kan det anbefales lige at øve sig et par gange inden du skal køre scenariet. Højtlesning bliver langt bedre, når man har haft teksten i munden et par gange inden tæppefald. :)

At spille på det usagte

Som nævnt handler *Fem Dage i Morten og Lenes Liv* om det, vi ikke taler om - det usagte mellem mennesker. Det, man ikke engang ved, om man er enige om, selv om man har oplevet det sammen.

Der er to gode måder at udtrykke en masse på uden at sige det eller definere det:

1. I tilfælde af konflikter kan man være passivt aggressiv
2. I samtaler med folk, man kender i forvejen, kan man tale i brudte, indforståede og ufærdige sætninger

Passiv aggressivitet som virkemiddel Passiv aggressivitet handler om at skabe konflikt ved at indirekte vise at man er uenig, fornærmet, skuffet eller lignede. Som spillestil handler det om at sige et, men telegrafere noget andet. Som en lille opvarmningsøvelse foreslår jeg at hver spiller skal rose hans eller hendes sidemand, mens de i virkeligheden giver en sviner.

Brudte sætninger Indforstået samtale efterlader plads til at spillerne selv skal fylde hullerne ud. Som opvarmning kan du lade spillerne to og to fortælle en anekdote, hvor de ikke må fuldføre en sætning, men i stedet tage over for hinanden eller lade en halv sætning stå tilbage.

Scenariets struktur

Fem Dage i Morten og Lenes Liv består af fem scener, som hver afspejler et af de fem sorgstadier. Scenerne er:

1. Benægtelse – middag til tre
2. Vrede i IKEA
3. Forhandling og stævnemøde
4. Depression under dynen
5. Accept mens Barnaby ruller over skærmen

Sådan kører du scenariet

I hver scenebeskrivelse er der nogle mål eller stemninger som skal spillerne skal spille efter. Tal om scenerne før I kaster jer ud i dem, og brug jeres egne fortolkninger af mål og stemninger til at forme scenen. Lad dog være med at planlægge præcis hvad der skal spilles - sørg bare for I er enige om retningen. Læs stemningsteksten højt (eller improviser henover den) som indgang til scenen.

Scenerne

Scene 1 - Benægtelse og middag til tre

Smørret bruser af på panden. De tre rødspættefileter – to store, en lille – er blevet vendt i mel, æg, og så rasp. Morten står foran komfuret. Radioen er slukket. Kun emhætten holder ham med selskab. En børnetegning stirrer på ham fra køleskabet. Den der ikke er der længere sidder på køkkenbordet. Entredøren går op.

Morten laver mad i køkkenet, Lene kommer sent hjem fra arbejde.

Lene forsøger at få Morten til at hæve stemmen

Morten prøver at få Lene til at føle sig godt tilpas

Tabet hælder salt i såret

Den der ikke er der mere prøver forgæves at blive hørt

Scene 2 - Vrede i IKEA

IKEA. Det svenske kulturimperialistiske angreb på alt hvad der er godt, sundt og rart i et parforhold. Og midt i det hele, Morten og Lene. Den ene med ryggen til tremmesengen Nöggen og den anden foran en stabel med billedrammer (Kruk). "Det er din skyld." Det bliver sagt højere end det er meningen. Andre kigger. Den der ikke er der står bag Morten og ser på Lene. De små ikke-eksisterende mundvige er trukket nedad. En usynlig tåre i øjenkrogen. Mortens krop er lidt foroverbøjet – som om han bærer en tung rygsæk. Tabet hviler på hans skuldre og stirrer ham ind i ansigtet. Folk kigger.

Morten og Lene skændes i IKEA.

Den der ikke er der mere prøver at få mor og far til at holde op med at skændes

Tabet: "Jeg er en byrde, de skal føle"

Morten finder sin stemme

Lene hader sig selv

Scene 3 - Forhandling og Stævnemøde

Stearinlys. Hvid dug. Andre til at tage opvasken. En lille afbræk fra hverdagen, hvor man har tid til hinanden, men alligevel kommer til at tale om det man plejer. Hverdagen sniger sig ind i samtalen, uset, indtil den pludseligt fylder det hele. Først prøver Morten at jage den væk med ord om ferier og solskin. Siden gør Lene et tappert forsøg med overvejelser om cykling og politik. Men den nægter at gå, og Tabet er det til at opildne den. Holde den: ved ilden. "Men hvad er det, du synes, vi skal gøre anderledes?"

Morten og Lene er ude og spise, og prøver at lave hverdagen om.

Morten synes Lene arbejder for meget

Lene er ikke rigtigt tiltrukket af Morten

Den der ikke er der mere forstår ikke hvorfor far og mor ikke længere har sex

Tabet reflekterer over hvor meget de alle bevæger sig i ring

Scene 4 - Depression under dynen

Det er onsdag og over det ganske land har folk i faste parforhold fast parforholdssex. Midt i denne forestillede kakafoni af knirkende sengefjedre har vi dem. Morten og Lene. Et par stearinlys kæmper en allerede tabt kamp mod den trykkede stemning. Gardinerne er trukket for. Lyset fra badeværelset er synligt under døren. Morten ovenpå Lene. Mekaniske bevægelser. Alt virker som lavet af plastik.

Morten og Lene har dårlig sex

Lad Tabet og Den Der Ikke er Der Mere beskrive sexscenen som den udfolder sig

Få Morten til at fortælle om hvordan deres sexliv var før de fik et barn

Kryds klip til Lene som fortæller om hvordan hun gerne så sex mellem dem være

Afslut scenen med at spørge Lenes spiller om, hvad Lene tænker på i det øjeblik Morten kommer.

Scene 5 - Accept mens Barnaby ruller over skærmen

Hendes hånd lukker sig om hans mens retsmedicineren trækker lagenet til side. Kaffekopperne står urørt hen. Morten ser på Lene. Med den anden hånd børster hun håret om bag øret. Et lille smil spiller på hendes læber. På skærmen er et liv netop slut.

Morten og Lene finder hinanden

Tabet flytter ud

Den Der Ikke Er Der Mere er der ikke mere